

30.1.2020

**Helsingin kaupunginmuseon lausunto Haapaniemenkatu 4 koske-
vasta asemakaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta**

HEL 2019-007116 T 10 03 03

Kaupunkiympäristö on pyytänyt kaupunginmuseon lausuntoa Haapaniemenkatu 4 koskevasta asemakaavan muutoksen osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta. Kaupunginmuseo tarkastelee hanketta perustet-
tävänsä mukaisesti rakennetun kulttuuriympäristön vaalimisen näkö-
kulmasta.

Asemakaavan muutos koskee tonttia Haapaniemenkadun varressa, Väinö Tannerin kentän kaakkoispuolella. Tavoitteena on mahdollistaa liike- ja asuinkerrostalo nykyisin tyhjiällä olevalle tontille. Osallistumis- ja arviointisuunnitelman yhteydessä esillä olevassa viitesuunnitelmassa ehdotettu rakennus on pääosin kahdeksan kerroksinen hybridiraken-
nus, korkeimmillaan rakennus on 11 kerrosta. Rakennuksen ensim-
mäinen kerros on liiketilaa, kerrokset 2-6 ovat toimitilaa sekä kerrokset 7-11 asumista. Tontin läpi mahdollistetaan julkinen kävelyn yhteys.

Voimassa olevassa asemakaavassa (2013) alue on merkitty toimitila-
rakennusten korttelialueeksi (KTY). Tontti on rakentamaton. Tontilta on
aiemmin purettu Kaj Saleniuksen vuonna 1974 suunnittelema virasto-
rakennus. Massiivinen, 8-kerroksinen virastotalo edusti oman aikansa
suunnitteluihanteita. Edellisessä asemakaavavaiheessa virastoraken-
nusta ei käsitelty suojelukohteena eikä sitä Museoviraston suunnalta
sellaiseksi esitetty. Viraston lausunnossa 2.3.2016 tontille rakennetta-
van uuden rakennuksen rakennusluvasta kuitenkin todettiin, että: "[...]
valtion uudemman rakennusperinnön kannalta muutos ei ole vähämer-
kityksinen, sillä purettavaksi kaavailtu virastorakennus omaa taustail-
miöineen huomattavaa kiinnostavuutta valtion modernin virastotalora-
kentamisen erään keskeisen ajanjakson arkkitehtuuripyrkimysten ja
kehittämistavoitteiden ilmentäjänä. Tästä tekee hyvin selkoa vuoden
2013 rakennushistoriaselvitys, joka myös toiminee poistuvaksi kaavail-
lun rakennuksen riittävänä loppudokumentointina." Rakennushistoria-
selvityksen laati Arkkitehtitoimisto Schulman.

Voimassa olevassa Helsingin yleiskaavassa (2016) alue on merkitty
kantakaupunkialueeksi (C2). Suunnittelualue rajautuu valtakunnallisesti
merkittävään rakennettuun kulttuuriympäristöön: viereiset korttelit kuu-
luvat Museoviraston RKY 2009-kohdeluetteloon Osuusliikkeiden ja
teollisuuden Sörnäinen. Alueella on voimassa rakennuskielto 12561
asemakaavan laatimiseksi ja muuttamiseksi. Rakennuskielto koskee

Helsingin kaupunki

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala
Kulttuuripalvelukokonaisuus
Kaupunginmuseo
Kulttuuriperintöyksikkö
Kulttuuriympäristötiimi,
kulttuuriympäristöpäällikkö

Lausunto

2 (2)

30.1.2020

rakennusten 1. kerrosten ja kadunvarsien myymälä-, liike- ja toimitilojen muuttamista asuinkäyttöön.

Tontin myymisestä järjestettiin sen omistajan, Senaatti-kiinteistöt, toimesta arkkitehtuurikilpailu vuoden 2019 aikana. Anttinen & Oiva Arkkitehdit Oy voittoehdotukseen ”Vannas” perustuva viitesuunnitelma on asemakaavatyön pohjana ja tavoitteena on mahdollistaa tontille voittoa- neen ehdotuksen mukainen ratkaisu.

Kaupunginmuseo katsoo, että viitesuunnitelman mukainen rakennus tuo arkkitehtuurillaan ympäristöönsä sovitetun uuden kerrostuman. Uudisrakennukseen esitetty punatiilinen julkisivumateriaali viittaa perinteiseen rakennusmateriaaliin lähellä sijaitsevissa ja olleissa teollisuusrakennuksissa ja Elannon pääkonttorissa Hämeentiellä. 2010-luvulta yleistynyt tapa tuoda tontin korkeampi massa tontin sisäosaan näyttäytyy kuitenkin vieraana ympäristössään, samoin uusrationaalinen arkkitehtuuri, jossa julkisivussa esiintyvä säännöllinen ruudukko jatkaa fasadia aukkoina katonlapeeseen.

Lisätiedot

Johanna Björkman, tutkija, puhelin: +358 9 310 36473
johanna.bjorkman(a)hel.fi

Sari Saresto
kulttuuriympäristöpäällikkö